

Nr 18

grudzień 2015
nakład: 30 tys. egz.
ISSN 2083-6597egzemplarz bezpłatny
mzkzg.org

Przystanek

metropolitalny

TRAKO 2015 za nami

DRESDEN ELEKTRONIK

W dniach 22-25 września, na terenach centrum wystawienniczo-kongresowego AmberExpo, odbyła się 11 edycja Międzynarodowych Targów Kolejowych TRAKO 2015. To największe w Polsce oraz drugie w Europie spotkanie branży transportu szynowego organizowane jest w Gdańsku co 2 lata.

KB
więcej - s. 2

Seminarium- debata. Rozwój systemu biletu elektronicznego

ADAM RASZPUNDA

W ramach targów kolejowych TRAKO, odbyło się seminarium połączone z debatą, dotyczące rozwoju systemu biletu elektronicznego w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot. Temat spotkania nawiązywał do koordynowanego przez MZKZG projektu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

KB
więcej - s. 3

Kultowy Ikarus

ZE ZB. LUKASZA STANISZEWSKIEGO

Rozmowa „Przystanku”. Łukasz Staniszewski opowiada o swojej pasji do autobusów marki Ikarus.

KB
więcej - s. 6 i 7

Zmiany w ofercie biletów metropolitalnych

Popularność biletów metropolitalnych systematycznie wzrasta. W 2011 r. sprzedano 350 tys. biletów, w 2013 r. – 520 tys. biletów, a w tym roku sprzedanych zostanie ponad 900 tys. biletów. Wzrost imponujący. Wynikający przede wszystkim z tego, że na podstawie jednego biletu można realizować przejazdy różnymi pojazdami transportu zbiorowego. Nie bez znaczenia jest także to, że od pięciu lat nie zmieniała się cena biletów metropolitalnych. Walorem wspólnego biletu jest także ujednoczony wykaz grup osób uprawnionych do przejazdów ulgowych. I na ten ostatni aspekt należy zwrócić szczególną uwagę.

Bilet metropolitalny jest biletem komunalnym, tak jak bilety ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo. Oznacza to, że umowną „stratę” wynikającą z zakupu przez pasażera biletu ulgowego, w relacji do ceny biletu normalnego (pełnopłatnego), pokrywają jednostki samorządu terytorialnego. Wzrost popularności biletu metropolitalnego powoduje, że „strata” jest coraz większa i samorządy muszą coraz więcej ze swoich budżetów do wspólnego biletu dopłacać. Zapotrzebowanie na środki budżetowe dodatkowo powiększy objęcie biletom metropolitalnym pociągów na linii PKM.

Z tego względu konieczne stało się wprowadzenie zmian w ofercie biletów metropolitalnych, w tym okresowego biletu łączonego, składającego się z dwóch biletów: kolejowego za 116 zł i komunalnego metropolitalnego za 94 zł. Dzięki temu, w odniesieniu do biletu kolejowego, to z budżetu państwa, a nie z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, będzie rekompensowana „strata” wynikająca z zakupu okresowego kolejowego biletu ulgowego.

Dwa sprzedawane jednocześnie bilety - kolejowy i komunalny metropolitalny - będą mieć taki sam zakres obowiązywania jak bilet metropolitalny wszystkich organizatorów, dotychczas kosztujący 220 zł. Będą jednak w sumie od niego tańsze o 10 zł, tj. o 4,5%. Pozostałe bilety kolejowo-komunalne zdrożeją, co ma pozwolić na zniwelowanie strat finansowych

przewoźników kolejowych. Zmianie nie ulegną ceny metropolitalnych biletów komunalnych.

Bilety metropolitalne w PKM

Od 1 stycznia 2016 r., na podstawie kolejowo-komunalnych biletów metropolitalnych oraz biletu łączonego za 210 zł, będzie można realizować przejazdy pociągami na linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej. Tak jak dotychczas, bilety te będą ważne na obszarze Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej. Oznacza to, że z jednej strony stacjami granicznymi dla linii PKM będą Gdańsk Wrzeszcz i Gdańsk Główny, a z drugiej Gdynia Główna i stacja położona w gminie Żukowo, tj. Borkowo w kierunku Kartuz.

Nowe bilety łączone

W 2016 r. będzie rozwijana oferta biletów łączonych. Pojawią się dwa nowe rodzaje biletów składające się z biletu kolejowego za 70 zł i promocyjnego metropolitalnego - także za 70 zł. Łącznie za 140 zł będzie można kupić bilet, który będzie ważny na obszarze Gdańska i Sopotu lub Gdyni i Sopotu. Na podstawie tego biletu będzie można jeździć pociągami SKM (w tym na linii PKM) oraz pojazdami komunikacji komunalnej. Po Sopotcie będzie można jeździć zarówno liniami organizowanymi przez ZTM w Gdańsku, jak i ZKM w Gdyni.

Szczegóły dotyczące taryfy MZKZG oraz miejsc zakupu biletu - w środku numeru.

KB
więcej - s. 4-5

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego 2016 Roku
Czytelnikom Przystanku Metropolitalnego życzy
Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej!

TRAKO 2015

za nami

W dniach 22-25 września, na terenach centrum wystawienniczo-kongresowego AmberExpo, odbyła się 11 edycja Międzynarodowych Targów Kolejowych TRAKO 2015. To największe w Polsce oraz drugie w Europie spotkanie branży transportu szynowego organizowane jest w Gdańsku co 2 lata.

KAMIL BUJAK

Pociągi, tramwaje i nie tylko

W targach wzięło udział ponad 600 wystawców z 20 państw, głównie z Polski, Czech i Niemiec, a także z Chin. Na 20 tys. m² powierzchni wystawienniczej swoje produkty demonstrowali najważniejsi uczestnicy krajowego i międzynarodowego rynku kolejowego i tramwajowego, w tym firmy o zasięgu globalnym, jak Bombardier czy Scheidt&Bachmann. Wśród prezentowanej oferty znalazł się specjalistyczny tabor do budowy i utrzymania infrastruktury torowej, urządzenia sterowania ruchem i zasilania trakcyjnego, systemy łączności, oprogramowanie do zarządzania przewozami towarowymi i pasażerskimi. Własne ekspozycje na targach posiadali ponadto producenci elementów wyposażenia wagonów, instytuty naukowo-badawcze, firmy doradcze i wydawnictwa branżowe. Nie zabrakło również przewoźników z grupy PKP – Intercity i naszej trójmiejskiej SKM-ki, a także innych, samorządowych i prywatnych spółek kolejowych.

Osoby odwiedzające targi chętnie oglądały wystawę taboru tramwajowego i kolejowego. Na specjalnie ustawionych szynach na ul. Żaglowej można było obejrzeć ekspozycję nowoczesnych tramwajów z bydgoskiej Pesy oraz Solarisa – również polskiej firmy, znanej przede wszystkim z produkcji autobusów. Gratką dla zwiedzających była replika wagonu tramwajowego Carl Weyer z 1905 r., udostępniona przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu.

Dość ciekawie wyglądała wystawa taboru kolejowego, którą zorganizowano na torach przy przystanku Gdańsk Stadion Expo. Wśród wielu eksponatów uwagę zwracał elektryczny zespół trakcyjny FLIRT, wyprodukowany przez szwajcarską grupę Stadler Rail dla PKP Intercity oraz, wystawiany przez tego samego producenta, dedykowany transportowi regionalnemu, spalinowo elektryczny zestaw GTW 4/12. Nowosądecki Newag zaprezentował elektryczny zespół trakcyjny IMPULS, wyprodukowany dla Kolei Mazowieckich, natomiast Siemens – wielosystemową lokomotywę Vectron, przystosowaną głównie do obsługi wagonów towarowych na torach krajowych i zagranicznych.

DART – polskie PENDOLINO w wersji ekonomicznej
Podczas targów miała również

miejsce długo oczekiwana premiera DART-a - najmniejszego i najdłuższego polskiego elektrycznego zespołu trakcyjnego, przeznaczonego do ruchu dalekobieżnego. Pociągi te produkowane są w bydgoskiej Pesie, a podzespoły do jego montażu dostarcza ponad 350 krajowych przedsiębiorstw. Z racji wielu podobieństw w stylistyce wewnętrznej i zewnętrznej, wiele osób określa DART-a polskim PENDOLINO, jednakże parametry techniczne predestynują go raczej do kategorii pociągów ekonomicznych, aniżeli klasy premium. Identycznie jak PENDOLINO, PESA DART jest pociągiem jednoprzestrzennym, z dwiema kabinami maszynisty, które umożliwiają jazdę w obu kierunkach. Jest jednak wolniejszy od francuskiego pojazdu – DART rozpędza się maksymalnie do 160 km/h, podczas gdy PENDOLINO może rozwinać nawet 250 km/h. Nowy pojazd ma długość 150 m, czyli tyle, ile 12 autobusów postawionych jeden za drugim. Składa się z ośmiu członów i zabiera na pokład 354 pasażerów. Inżynierowie z Bydgoszczy zadbałi też o warunki podróży, które dorównują pociągom klasy premium. Pasażerowie DART-a mają do dyspozycji klimatyzowaną, bezprzedziałową przestrzeń oraz ergonomiczne fotele, przy których zamontowano gniazdko elektryczne. Dzięki zastosowaniu wysuwanych stopni zakrywających szelkę pomiędzy pojazdem a peronem oraz podłogi na jednej wysokości, podróżni wygodnie wchodzić oraz poruszają się wewnątrz składu. Prezentowany pociąg wyposażono w nowoczesną toaletę z przewijakami dla niemowląt, stojaki na rowery oraz przedział barowy. Posiada też urządzenia wzmacniające sygnał telefonii komórkowej oraz internetu, dzięki którym można wygodnie pracować lub korzystać z rozrywki. Wystawiany na targach elektryczny zespół trakcyjny jest jednym z 20 DART-ów zamówionych przez PKP Intercity do obsługi relacji międzyregionalnych w kategorii pociągów TLK.

Coś dla komunikacji miejskiej
Targi kolejowe są imprezą przyciągającą nie tylko osoby związane z branżą transportu szynowego. W związku z tym, iż wśród wystawców znaleźli się producenci systemów informacji pasażerskiej, urządzeń do sprzedaży biletów, a także specjalistycznych programów dyspozytorskich, TRAKO licznie odwiedziło również reprezentanci sektora komunikacji miejskiej. Jednym z ciekawszych rozwiązań był system cyfrowych tabliczek z rozkładami

jazdy, dedykowany przystankom transportu miejskiego, rozwijany przez niemiecką firmę Dresden Elektronik. W rozwiązaniu tym godziny odjazdów autobusów prezentowane są nie na tradycyjnym papierze, lecz na specjalnych panelach wykonanych w technologii tzw. e-papieru. Zaletą tego systemu jest łatwa i szybka zmiana wyświetlanej treści przez operatorów centrali ruchu, co przydaje się w przypadku konieczności aktualizacji godzin odjazdów środków komunikacji miejskiej lub wprowadzania rozkładów różnych linii przez oczekujących na przystanku pasażerów oraz aktywowanie syntezy mowy – za pomocą przycisku umieszczonego na tabliczce. Panele z e-papieru, w porównaniu do tradycyjnych ekranów LCD lub LED, nie pobierają energii podczas wyświetlania treści. Jedynie jej niewielka ilość zużywana jest podczas dokonywania zmiany prezentowanych informacji. Tablice oferowane przez Dresden Elektronik mogą być podłączone do tradycyjnej sieci elektrycznej, jak również korzystać z baterii słonecznych. Są odporne na celowe uszkodzenia oraz niekorzystne warunki atmosferyczne.

Imprezy towarzyszące

Chociaż główną atrakcją TRAKO są ekspozycje, w programie targów znalazły się liczne imprezy towarzyszące – debaty, konferencje, seminaria oraz pokazy. Stałym elementem, podczas każdej edycji, przyciągającym miłośników transportu szynowego, jest wystawa „Świat Małej Kolei”, w ramach której prezentowane są ruchome makiety wykonane przez modelarzy – hobbystów. Interującym wydarzeniem podczas targów była zorganizowana przez Izbę Gospodarczą Komunikacji Miejskiej debata na temat przyszłości transportu zbiorowego w Polsce. Oprócz przedstawicieli przewoźników i organizatorów komunikacji miejskiej, w merytorycznej dyskusji głos zabierał przedstawiciel parlamentu, a także jeden z autorów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Kolejnym, wartym zwrócenia uwagi spotkaniem, które odbyło się przy prawie całkowitej wypelnionej widowni, było zorganizowane przez MZKZG seminarium na temat rozwoju systemu biletu elektronicznego w metropolii trójmiejskiej. O wydarzeniu tym piszemy szerzej w oddzielnym artykule.

Kolejna edycja międzynarodowych targów kolejowych TRAKO odbędzie się w dniach 26-29 września 2017 r.

System cyfrowych rozkładów jazdy wykonanych w technologii e-papieru

System cyfrowych rozkładów jazdy wykonanych w technologii e-papieru

EZT FLIRT (z lewej) oraz DART w barwach PKP Intercity

DRESDEN ELEKTRONIK

DRESDEN ELEKTRONIK

MARCIN CZAPNIK

Seminarium-debata

Rozwój systemu biletu elektronicznego w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot

KAMIL BUJAK

24 września, w ramach targów kolejowych TRAKO, odbyło się seminarium połączone z debatą, dotyczące rozwoju systemu biletu elektronicznego w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot. Temat spotkania nawiązywał do koordynowanego przez Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej projektu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W seminarium wzięło udział ponad 70 osób, w tym przedstawiciele władz lokalnych, dostawcy systemów biletu elektronicznego, wystawcy, dziennikarze oraz mieszkańcy naszej metropolii. Na początku, Andrzej Organiak z Zarządu Transportu Miejskiego w Gdańsku zaprezentował główne założenia planowanego przedsięwzięcia. W dalszej kolejności miała miejsce debata z udziałem zaproszonych gości, wśród których znaleźli się: Damian Derebecki z Pomorskiego Klastra ICT, Krzysztof Nalewajko z MZKZG, Bogusław Prokop, dyrektor Zarządu Białostockiej Komunikacji Miejskiej, Jacek Szmajliński, prezes Pomorskiego Stowarzyszenia Sympatyków Transportu Miejskiego, a także Mariusz Szubra z firmy International Management Services sp. z o.o. Podczas rozmowy poruszano tematy związane z funkcjonalnością systemu biletu elektronicznego, kierunkami jego ewolucji oraz bezpieczeństwem danych. Zastanawiano się również nad przyszłością biletu papierowego. W drugiej części spotkania przeprowadzono dyskusję, w trakcie której udzielono odpowiedzi na pytania zadane przez dziennikarzy, uczestników seminarium, a także wcześniej przesłane do MZKZG.

Projekt rozwoju systemu biletu elektronicznego w Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta

W ciągu ostatniej dekady bilet elektroniczny w komunikacji miejskiej stał się standardem obowiązującym praktycznie w każdym mieście o dużej i średniej wielkości.

W Trójmieście funkcjonuje już prawie 10 lat – w 2006 r. wprowadzony został w autobusach i tramwajach Zarządu Transportu Miejskiego w Gdańsku, a rok później w komunikacji organizowanej przez Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni. Pasażerowie korzystający z usług ZTM oraz ZKM mogą zapisywać na kartach wyłącznie bilety okresowe oraz 24 i 72-godzinne bilety metropolitalne.

Beneficjentami nowoczesnego systemu pobierania opłat są również mieszkańcy mniejszych miast naszej metropolii. W tym roku miało to miejsce 10 lat od inauguracji biletu elektronicznego w Wejherowie, z kolei w Tczewie innowację tę wprowadzono w 2009 r.

W przeciwieństwie do osób korzystających z usług ZTM w Gdańsku i ZKM w Gdyni, użytkownicy wejherowskiej i tczewskiej komunikacji

miejscowej mogą płacić za przejazd jednorazowo, korzystając z elektronicznej portmonetki. Jest to możliwe, gdyż we wszystkich autobusach zainstalowano tam czytniki karty elektronicznej. Jak dotąd systemu biletu elektronicznego nie wdrożyli przewoźnicy kolejowi z Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta. Jedynie PKP SKM oraz Przewozy Regionalne honorują w swoich pociągach bilety metropolitalne zapisywane na kartach elektronicznych.

Koordinowany przez MZKZG projekt „Wdrożenie systemu biletu elektronicznego jako narzędzia integracji taryfowo-biletowej transportu publicznego na Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta umożliwiające wprowadzenie wspólnego biletu” współfinansowany jest ze środków

RPO WP w ramach mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W ramach tego projektu zakupione będzie oprogramowanie do obsługi systemu biletu elektronicznego oraz zostaną zainstalowane czytniki w autobusach, troleibusach i tramwajach. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia w urzędzenia te wyposażone będą wszystkie pojazdy komunikacji miejskiej organizowanej przez ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni, MZK Wejherowo i Urząd Miejski w Tczewie. Dodatkowo czytniki biletów elektronicznych zamontowane zostaną na wybranych stacjach i przystankach kolejowych, co pozwoli na objęcie systemem biletu elektronicznego komunikacji kolejowej organizowanej przez samorząd województwa pomorskiego. Zakres

rzeczowy projektu zakłada też zakup urządzeń niezbędnych do sprzedaży oraz kontroli biletów elektronicznych. **Korzyści dla mieszkańców i turystów**
Po zrealizowaniu inwestycji mieszkańcy oraz turyści będą mogli płacić za przejazd jednorazowo korzystając z tzw. elektronicznej portmonetki. Pasażerowie nie będą musieli znać taryf obowiązujących w poszczególnych przewoźnikach – system automatycznie skalkuluje opłatę. Rozwiązanie to, dzięki możliwości ewidencjonowania przychodów, ułatwi rozszerzenie oferty biletów metropolitalnych o krótkookresowe bilety przesiadkowe, ważne w komunikacji komunalnej (autobusach, troleibusach i tramwajach) oraz kolei (SKM, PR, PKM). System będzie miał możliwość opty-

malizacji i automatyzacji pobierania opłat w podróżach z przesiadkami (np. w sytuacji dokonania wielu przesiadek system skalkuluje i pobierze najbardziej korzystną dla pasażera opłatę, w wysokości nie przekraczającą ceny biletu dobowego). System biletu elektronicznego pozwoli także na zintegrowanie komunikacji miejskiej w Tczewie z systemami komunikacji miejskiej oraz kolejowej funkcjonującymi w Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta. Planowane jest, aby docelowo karta elektroniczna była uniwersalnym nośnikiem, służącym nie tylko do płacenia za bilety, ale również za inne usługi, np. parkowanie. Dzięki temu korzystając z niej będą mogły również osoby jeżdżące zarówno samochodem, jak i komunikacją miejską.

ADAM RASZPUNDA

mzkzg.org

Taryfa MZKZG obowiązująca od 1 stycznia 2016 r.

Bilety czasowe

		Normalny	Ulgowy
24-godzinny	Komunalny	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	14 zł / 7 zł
	Kolejowo-komunalny dwóch organizatorów	SKM PR PKM + ZTM Gdańsk / albo SKM PR PKM + ZKM Gdynia / albo SKM PR PKM + MZK Wejherowo	18 zł / 9 zł
	Kolejowo-komunalny wszystkich organizatorów	SKM PR PKM + ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	21 zł / 10,50 zł
72-godzinny	Komunalny	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	28 zł / 14 zł
	Kolejowo-komunalny wszystkich organizatorów	SKM PR PKM + ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	42 zł / 21 zł
30-dniowy albo miesięczny	Komunalny	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	130 zł / 65 zł
	Kolejowo-komunalny dwóch organizatorów	SKM PR PKM + ZTM Gdańsk / albo SKM PR PKM + ZKM Gdynia / albo SKM PR PKM + MZK Wejherowo	200 zł / 100 zł
	Kolejowo-komunalny wszystkich organizatorów	SKM PR PKM + ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	240 zł / 120 zł

Bilety promocyjne MZKZG łączone z biletami kolejowymi

		Normalny	Ulgowy
miesięczny	Na cały obszar MZKZG wymaga jednoczesnego zakupu promocyjnego biletu miesięcznego SKM (w tym na PKM) i PR za 116 zł normalny, bilety ulgowe wg kolejowych ulg ustawowych	94 zł	47 zł
	Gdańsk - Sopot albo Gdynia - Sopot wymaga jednoczesnego zakupu promocyjnego biletu miesięcznego na SKM (w tym na PKM) za 70 zł bilet normalny, bil. ulgowe wg kolejowych ulg ustawowych	70 zł	35 zł

Bilety jednorazowe

		Normalny	Ulgowy
telefoniczny	Na linie zwykłe	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	2,80 zł / 1,40 zł
	Na linie nocne, pospieszne specjalne i zwykłe	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	3,80 zł / 1,90 zł
papierowy	Na linie zwykłe	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	3,20 zł / 1,60 zł
	Na linie nocne, pospieszne specjalne i zwykłe	ZTM Gdańsk + ZKM Gdynia + MZK Wejherowo	4,20 zł / 2,10 zł

Uprawnienia do przejazdów ulgowych

1	Kombatanci - na podstawie legitymacji kombatanckiej
2	Inwalidzi słuchu (głuchoniemi) - na podstawie legitymacji Polskiego Związku Głuchych
3	Emeryci i renciści oraz wdowy/wdowcy po emerytach i rencistach korzystający ze świadczeń emerytalnych i rentowych po zmarłym współmałżonku - na podstawie legitymacji emeryta lub rencisty (legitymacji ZUS lub innego zakładu ubezpieczeń społecznych) wraz z dokumentem tożsamości
4	Dzieci w wieku 4 do 7 lat
5	Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych do dnia 31 grudnia ukończenia 24 roku życia - na podstawie legitymacji szkolnej
6	Studenci szkół wyższych - na podstawie legitymacji studenckiej
7	Studenci zagranicznych wyższych uczelni do ukończenia 26 roku życia - na podstawie wydanej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej Europejskiej Karty Młodzieżowej EURO<26 „Student” lub karty ISIC
8	Doktoranci - na podstawie legitymacji doktoranckiej lub legitymacji uczestnika studiów doktoranckich
9	Sluchacze kolegiów nauczycielskich, kolegiów nauczycielskich języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - na podstawie legitymacji słuchacza kolegium

Pasażer korzystając z przejazdu na podstawie biletu metropolitalnego zobowiązany jest do przestrzegania przepisów porządkowych obowiązujących u danego organizatora lub przewoźnika kolejowego oraz do poddania się kontroli posiadania biletu metropolitalnego, na podstawie którego realizowany jest przejazd.

Kolejowo-komunalny bilet metropolitalny uprawnia do przejazdu pociągami - Szybkiej Kolei Miejskiej (SKM, w tym na linii PKM) i Przewozów Regionalnych (PR) - na obszarze miast i gmin członków MZKZG - na odcinkach, których krańce wyznaczają stacje Luzino, Ciepłowo, Reda Rekowo, Borkowo i Babi Dół (kierunek do/z Kościerzyny).

Podstawę do przejazdów bezpłatnych i ulgowych stanowią dokumenty określone przepisami szczegółowymi i wydane przez polskie władze państwowe, samorządowe oraz organizacje i instytucje działające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem karty EURO<26 Student i karty ISIC.

WYCIĄG Z UCHWAŁY NR 20/2007 ZGROMADZENIA MZKZG Z DNIA 7 LISTOPADA 2007 R. Z PÓŹN. ZM.

Gdzie można kupić bilety?

Metropolitalne

Internet: www.mzkzg.org - (bilety 24- i 72-godzinne, 30-dniowe i miesięczne)

Telefon: operatorzy: CallPay, moBILET, SkyCash - (bilety jednorazowe)

Punkty stacyjne:

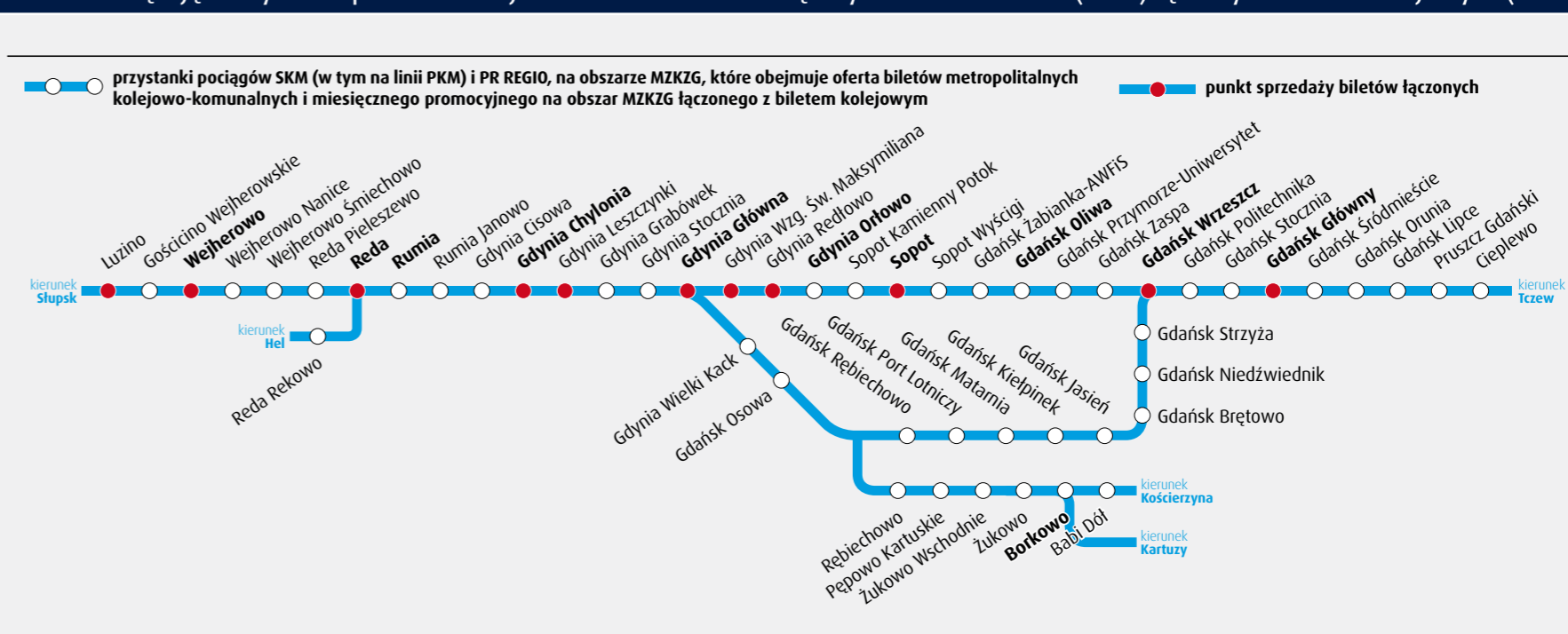
GDAŃSK - Punkt obsługi klienta ZTM nr 2, ul. Grunwaldzka 8; **GDAŃSK** - Punkt obsługi klienta ZTM nr 3, Tunel Dworzec PKP Gdańsk Główny; **GDAŃSK** - Punkt obsługi klienta ZTM nr 4, ul. Świętokrzyska 15 - pętla tramwajowa; **GDAŃSK** - Kasa ZTM, ul. Na Stoku 49; **GDAŃSK** - Urząd Pocztowy nr 4, ul. Góreckiego 12; **GDAŃSK** - Urząd Pocztowy nr 8, ul. Stryjowskiego 19; **GDAŃSK** - Urząd Pocztowy nr 18, ul. Kartuska 96; **GDAŃSK** - Urząd Pocztowy nr 26, ul. Mazurska 10; **GDAŃSK** - Urząd Pocztowy nr 50, ul. Długa 23/28; **GDAŃSK** - Urząd Pocztowy nr 24, ul. Kielnińska 125; **GDAŃSK** - Kasa Emar, dworzec Gdańsk-Główny; **GDAŃSK** - Kiosk „Mrozek”, ul. Górska (Pawilony); **GDAŃSK** - Dyspozytornia na pętli tramwajowej, Pętla Tramwajowa (Oliwa); **GDAŃSK** - Sklep (FW „KOT”), ul. Obrońców Wybrzeża 8c; **GDAŃSK** - Kiosk w Przychodni „Morena”, ul. Jaśkowa Dolina 105; **GDAŃSK** - Kiosk, ul. Dmowskiego (przy Banku Millennium); **GDAŃSK** - Kasa biletowa, przystanek SKM Politechnika; **GDAŃSK** - Kasa biletowa, Dworzec PKP Gdańsk Wrzeszcz; **SOPOT** - Kasa biletowa EMAR, ul. Kościuszki 26; **GDYNIA** - ZKM Biuro Obsługi Klienta Nr 1, ul. Kilińskiego 16; **GDYNIA** - ZKM Biuro Obsługi Klienta Nr 2, ul. Wójta Radtkego 25; **GDYNIA** - ZKM Kasa Główna, ul. Zakręt do Oksywie 10; **GDYNIA** - ZKM Plac Konstytucji; **GDYNIA** - ZKM Karwiny Tesco, Nowowiczińska 15; **GDYNIA** - ZKM Obłuże, ul. Unruga 36; **RUMIA** - ZKM Rumia Dworzec PKP, ul. Starowiejska; **GDYNIA** - EMAR Gdynia, Leszczyńska SKM; **GDYNIA** - EMAR Gdynia, Chylonia Dworzec PKP; **GDYNIA** - EMAR Gdynia, Wzg. Św. Maksymiliana SKM; **GDYNIA** - EMAR Gdynia, Redłowo SKM; **GDYNIA** - Filia Urzędu Pocztowego Gdynia 1 w Gdyni-Chwarzynie, Atlasa 3; **GDYNIA** - Filia Urzędu Pocztowego Gdynia 1 w Gdyni-Witominie, ul. Narcyzowa 1/10; **GDYNIA** - Urząd Pocztowy nr 11 w Gdyni-Dąbrowie, Nagietkowa 13A; **GDYNIA** - Urząd Pocztowy nr 13 w Gdyni-Orłowie, pl. Górnolaski 8; **GDYNIA** - Urząd Pocztowy nr 25 w Gdyni-Pustkach Cisowskich, Bławatna 11; **GDYNIA** - Urząd Pocztowy nr 6 w Gdyni - Obłuże, ul. Unruga 39; **GDYNIA** - SKM Gdynia, Dworzec Podmiejski SKM; **SOPOT** - Urząd Pocztowy w Sopocie, Kościuszki 2; **SOPOT** - Kasa EMAR Sopot, róg ul. Kościuszki i ul. Marynarzy; **KOSAKOWO** - Urząd Pocztowy w Kosakowie, ul. Żeromskiego 53; **RUMIA** - Urząd Pocztowy w Rumi, ul. Pomorska 11; **CHWASZCZYNO** - Urząd Pocztowy w Chwaszyczynie, F. Ceynowy 2; **ZUKOWO** - Urząd Pocztowy w Żukowie, ul. Gdańska 46; **WEJHEROWO** - Kasa Baza MZK, ul. Tartaczna 2; **WEJHEROWO** - Kasa SKM, hol dworca PKP Wejherowo; **WEJHEROWO** - Kiosk, hol dworca PKP Wejherowo; **WEJHEROWO** - Kiosk, ul. Rybacka 23; **REDA** - Kasa SKM; **LUZINO** - Kasa SKM Luzino, dworzec PKP

Łączone (MZKZG+SKM)

Punkty stacyjne (Kasy SKM):

GDAŃSK GŁÓWNY - Kasa SKM w podziemnym przejściu dla pieszych od strony ul. Podwałe Grodzkie 1; **GDAŃSK WRZESZCZ** - Kasa SKM w budynku dworca, **SOPOT** - Kasa SKM ul. Kościuszki 26 od str. ul. Marynarzy; **GDYNIA REDŁOWO** - Kasa SKM na peronie; **GDYNIA WZGÓRZE ŚW. MAKSYMILIANA** - Kasa SKM w budynku przy wejściu na peron; **GDYNIA GŁÓWNA** - Kasa SKM w budynku dworca podmiejskiego; **GDYNIA LESZCZYŃKI** - Kasa SKM przy wyjściu z tunelu w kier. Centrum Gdyni; **GDYNIA CHYLONIA** - Kasa SKM, dworzec PKP, Pl. Dworcowy 4; **REDA** - Kasa SKM w budynku przy wejściu do tunelu; **WEJHEROWO** - Kasa SKM, dworzec PKP; **LUZINO** - Kasa SKM, dworzec PKP

Gdzie obowiązują bilety metropolitalne kolejowo-komunalne i miesięczny na obszar MZKZG (94 zł) łączony z biletami kolejowymi (116 zł)

Osoby uprawnione do ulgi przy zakupie biletu kolejowego łączonego z biletami promocyjnymi MZKZG

33%	Nauczyciele przedszkoli publicznych lub niepublicznych oraz nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych - publicznych lub niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych
33%	Nauczyciele akademicki
37%	Osoby niewidome, nieuznane jako osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji
37%	Cywilna niewidoma ofiara działań wojennych uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy
49%	Dzieci i młodzież w okresie od rozpoczęcia odbywania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego do ukończenia gimnazjum, szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej - publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia
49%	Posiadacze Karty Dużej Rodziny (w myśl ustawy z dn. 05.12.2014 r. o Karcie Dużej Rodziny)
51%	Studenci do ukończenia 26 roku życia, w tym słuchacze kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych
51%	Studenci - obywatele polscy studiujący za granicą, do ukończenia 26 roku życia
51%	Doktoranci - do ukończenia 35 roku życia
78%	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne (do ukończenia 24 roku życia)
78%	Studenci dotknięci inwalidztwem lub niepełnosprawni (do ukończenia 26 roku życia)
93%	Niewidomi, niezdolni do samodzielnej egzystencji

Kultowy Ikarus

Rozmowa „Przystanku”.
Lukasz Staniszewski opowiada
o swojej pasji do autobusów
marki Ikarus

www.kultowyikarus.pl

Redakcja: Większość osób myśli o kolekcjonerach w kategoriach filalistyki czy numizmatyki. Pan kolekcjonuje wycofane z ruchu węgierskie autobusy z poprzedniej epoki. Skąd takie nietypowe hobby?

Lukasz Staniszewski: Często słyszę to pytanie. Trudno doszukać się w moim przypadku jakiejś genety. Zainteresowanie komunikacją miejską tkwiło we mnie odkad pamiętam. Moja kolekcja to bardziej wynik ewolucji moich zainteresowań. Legenda rodzinna niesie, że będąc jeszcze dzieckiem w wieku wózkowym, podczas spacerów budziłem się jedynie przy płocie zajezdni tramwajowej we Wrzeszczu, niedaleko której wówczas mieszkaliśmy. Momentem przełomowym był jednak prezent pod choinkę, jaki dostałem w wieku 7 lat, a była nim kolejka PIKO. Z dzieciństwa pamiętam wieczne stanie przy kabinie kierowcy, szczególnie w Ikarusach i popularnych wówczas troleibusach, „Ziutkach”. Potem przyszła fascynacja rozkładami jazdy, taborem, a w końcu fotografia komunikacji miejskiej. Osób będących pasjonatami transportu zbiorowego wbrew pozorom jest sporo – są ludzie interesujący się rozkładami jazdy, są tak zwani „taborowcy”, pamiętający numery inwentarowe wszystkich autobusów czy tramwajów, są też fotografowie, spędzający całe dni z aparatem na szyi. Ja wybrałem dro-

gę kolekcjonera, dzięki czemu mam namacalny kontakt z historią. **Utrzymanie zabytkowych autobusów w sprawności technicznej nie brzmi jak zajęcie, któremu poddać może szary obywatel?**

– Faktycznie, w Polsce jest zaledwie kilkanaście osób kolekcjonujących zabytkowe autobusy i tramwaje, nie wliczając przedsiębiorstw transportowych. Trzeba pamiętać, że nie jest to tanie hobby, a ilość zasobów, które mogą tworzyć kolekcje jest – siłą rzeczy – dosyć ograniczona. Ponadto osób gromadzących na przykład stare samochody jest zdecydowanie więcej, nie tylko ze względu na koszty czy liczbę dostępnych aut, ale też ze względu na luksus, z jakim kojarzy się posiadanie samochodu. Tutaj docieramy do jednego z głównych powodów mojej działalności – poprzez pokazanie wspaniałej przeszłości, która w segmencie komunikacji miejskiej tak bardzo kontrastuje z teraźniejszością, próbuję zainteresować mieszkańców Trójmiasta transportem zbiorowym i dorzucić moją skromną cegiełkę do działań skłaniających ich do porzucenia własnych czterech kołek przy codziennych podróżach po mieście.

Przez ulice polskich miast przewinęło się sporo typów autobusów. Czemu wybór padł akurat na Ikarusy?

– Na Ikarusach się wychowałem. Czasy ich największej świetności i li-

czebności przypadły na okres mojej młodości. Doskonale pamiętam jeszcze czasy, gdy spotkanie na przystanku autobusu innego niż Ikarus czy Jelcz było wielkim wydarzeniem. Z archiwalnych przekazów medialnych, jak i z opinii pracowników komunikacji miejskiej dowiedzieć się można, że wprowadzenie pierwszych Ikarusów do eksploatacji było przejściem do innej epoki. Ikarusy, w porównaniu ze swoimi poprzednikami, np. „ogórkami”, były na wskroś nowoczesnymi, przestronnymi pojazdami, oferującymi pasażerom nowy komfort podróżowania. Jednocześnie ich projektanci zachowali prostotę konstrukcji, zapewniając im wysoką niezawodność, nawet przy lichym zapleczu technicznym u użytkownika.

Nie ukrywam też, że Ikarusy to najmłodsze zabytkowe autobusy, na jakie dzisiaj byłoby mnie stać. „Ogórkiki”, które po wycofaniu z eksploatacji przez lata służyły jako altanki na ogródkach działkowych, zostały już dawno wykupione z rynku przez moich kolegów i jeśli jakiś egzemplarz pojawia się na sprzedaż, to osiąga niebotyczne ceny. Z kolei gierkowskie Jelcze Berliety i ich późniejsze kontynuacje są autobusami o dość fatalnej reputacji ze względu na ich wysoką awaryjność. O kunszcie węgierskich konstruktorów przekonałem się osobiście w 2008 r., kiedy zatrudniłem się w ZKM Gdańsk jako kierowca z zastrzeżeniem, że chcę

jeździć tylko Ikarusami. Przez kilka miesięcy pracy nie miałem żadnej poważnej awarii pomimo tego, że Ikarusy były już u schyłku swojej kariery i wszystkie miały przebiegi powyżej miliona kilometrów. Zwolniłem się na krótko przed zakończeniem ich eksploatacji.

Posiada Pan w swojej kolekcji obecnie trzy Ikarusy, choć wiem, że przez pańskie ręce przewinęło się ich więcej.

– To prawda. Pierwszego Ikarusa kupiłem wspólnie z kolegą w 2005 r. z PKM Gdynia. Był to przegubowy Ikarus 280 z 1990 r., a więc z ostatniej dostawy do Polski z manualną skrzynią biegów. Dzięki uprzejmości władz spółki mogliśmy wybrać sobie jeden z kilku wycofywanych egzemplarzy. Wybór padł na wóz w dobrym stanie mechanicznym, ale z kratownicą w rozsypce. Wtedy byliśmy młodymi szczeniakami chcącymi mieć swój autobus, dziś jednak wybrałbym taki, który nadawałby się do remontu za rozsądne pieniądze. Tamten niestety takim nie był, więc stał przez 3 lata i czekał na lepsze czasy.

Na początku 2009 r. Gdańsk wycofał swoje Ikarusy i wystawił wszystkie na sprzedaż. Postanowiłem spróbować raz jeszcze i zaważyłem o egzemplarz, który wykonał ostatni kurs Ikarusa w Gdańsku. Łut szczęściem sprawił, że w przetargu przebiłem ziomarza o zaledwie 61 zł. Tym razem był to Ikarus 260, czyli standar-

dowej długości, za to w relatywnie dobrym stanie technicznym. Na tym wozie nauczyłem się całej sztuki remontowania autobusów – z pomocą kolegów i zaprzyjaźnionego PKS-u, który użyczył nam hale, odnowiłem mu nadwozie i przywróciłem fabryczne malowanie, co zajęło mi 7 miesięcy ciężkiej pracy. Na bieżąco wykonuję w nim prace remontowe w zakresie mechaniki. Jeśli tylko jest to możliwe, to własnoręcznie.

Po zakupie Ikarusa 260 pożegnałem się z pierwszym Ikarusem 280 przekazując go kolegom z Łodzi, którzy reanimowali go na tyle, żeby mógł jeździć o własnych siłach. Po kolejnych 4 latach dostałem go z powrotem, jednak jego stan nie pozwalał już na legalne wyprawy po ulicach. Szukałem więc możliwości, aby zebrać pieniądze na kapitalny remont, jednak wtedy w grę wchodziły już kwoty sześciocyfrowe, więc z grubsza skazany byłem na niepowodzenie. Rozwiązaniem tej sytuacji był zakup identycznego pojazdu, ale już po remoncie. Takim był ostatni egzemplarz Ikarusa w Gliwicach, którego kupiłem w 2014 r. po dość okazyjnej cenie. Wystarczyło tylko przelożyć detale z wnętrza pojazdu starego do nowego oraz przemalować, dzięki czemu mam teraz na wpuł gdański kurs Ikarusa w Gdańsku. Łut szczęściem sprawił, że w przetargu przebiłem ziomarza o zaledwie 61 zł. Tym razem był to Ikarus 260, czyli standar-

dowej długości, za to w relatywnie dobrym stanie technicznym. Na tym wozie nauczyłem się całej sztuki remontowania autobusów – z pomocą kolegów i zaprzyjaźnionego PKS-u, który użyczył nam hale, odnowiłem mu nadwozie i przywróciłem fabryczne malowanie, co zajęło mi 7 miesięcy ciężkiej pracy. Na bieżąco wykonuję w nim prace remontowe w zakresie mechaniki. Jeśli tylko jest to możliwe, to własnoręcznie.

Również w zeszłym roku trafił mi się autobus, którego nawet specjalnie nie szukałem. Znalazłem w Internecie ogłoszenie o sprzedaży Ikarusa 256, czyli wersji turystycznej. Tak się złożyło, że byłem na urlopie, więc pojechałem go obejrzeć do Tarnobrzegu z czystą ciekawości, bez zamiaru kupna. Autobusy między miastowe nigdy nie były dla mnie obiektem sentymentalnym. Jednak wystarczyło kilka minut oględzin, abym zapochał się w nim bez reszty – poprzedni właściciel nie tylko o niego dbał jak o swoje dziecko, ale zachował całe oryginalne wyposażenie wnętrza. Decyzja mogła być tylko jedna – wracam nim do domu! Niedługo chcę przemalować w barwy znane z autobusów PKS.

Głośno było w ogólnopolskich mediach o pańskich wozach zagranicznych. Jak przeżyć podróż po Europie kilkudziesięcioletnim Ikarusem i skąd znaleźć pasażerów na taką wyprawę?

– W 2013 r. pojawił się pomysł, żeby wziąć udział w „Złombolu”, czyli charytatywnym rajdzie zabytkowych pojazdów z komunistycznym rodowodem. Trasa wiodła z Katowic na północny skraj naszego kontynentu – Nordkapp. W sumie ponad 6000 km w obie strony! Szczerze przyznam, że miałem sporo obaw przed tym wyjazdem. Bałem się, że autobus zepsuje się pośrodku lapońskich lasów, a nasi pasażerowie nie wytrzymają trudów

podróży starym miejskim autobusem, w którym hałas silnika może nieźle dokuczyć na dłuższych trasach. Moje lęki okazały się być zupełnie na wyrost. Udało mi się skompletować fantastyczną ekipę podróżników, z którymi spędziłem kapitalne dwa tygodnie. Co ciekawe – większości z tych osób nie znalazłem wcześniej, byli to śmiałkowie, którzy dowiedzieli się o naszej wyprawie z internetu bądź telewizji i zdecydowali się jechać z nami w ciemno. Ikarus również spisał się na medal – jedyną poważną awarią było złapanie gumy.

Uskrzydłony tą wycieczką miesiąc później wybrałem się w drugim kierunku – tym razem zaliczyliśmy doroczny zlot Ikarusów na Węgrzech, gdzie powitano nas z honorami. A że zał było wracać mając wokół tyle pięknych miejsc do zwiedzenia, zostaliśmy w okolicy na tydzień. Zaliczyliśmy zachodnią Rumunię i Serbię, zaś w drodze powrotnej zatrzymaliśmy się na dwa dni w Budapeszcie. Obowiązkowym punktem programu było naturalnie zwiedzenie dawnej fabryki firmy Ikarus, gdzie opracował nas jeden z dawnych kierowników produkcji. Był pod niełym wrażeniem, gdy opowiedzieliśmy mu ile krajów udało nam się zwiedzić w ciągu jednego miesiąca autobusem, który przez 24 lata służył w gdańskiej komunikacji miejskiej.

W 2014 r. nie organizowałem żadnych większych wypadów, poza

jednym, dość istotnym wyjątkiem. Na jesieni zabrałem najbliższą rodzinę i przyjaciół moim turystycznym Ikarusem do Budapesztu na własny ślub. **Ślub w Budapeszcie?**

– A czemu nie? Zresztą, gdzie indziej mógłbym go wziąć? Na przykład w Tczewie? Nie chcę nie umniejszać Tczewowi oczywiście, ale gdybyśmy wzięli ślub w jakimś tradycyjnym miejscu, to boję się, że za kilkadziesiąt lat moje dzieci mogłyby mi to wypominać. Poza tym bawiliśmy się wszyscy przednie. Na miejscu wynajęliśmy sobie innego Ikarusa, przerobionego na mobilną dyskotekę, w którym urządziliśmy połączone wieczór kawalersko – paniński.

Przy tej wyprawie trochę ryzykowałem, bo turystycznym Ikarusa kupiłem zaledwie 3 tygodnie wcześniej i jechałem trochę „w ciemno”, nie mając wcześniej możliwości zapoznania się z tym egzemplarzem, ale i ten wóz spisał się bezbłędnie. Na dodatek w drodze powrotnej tak się złożyło, że odbierałem świeżo nabytego przeze mnie Ikarusa 280 z Gliwic. Z punktu widzenia hobbystycznego to był najlepszy miesiąc mojego życia. **Jakie ma Pan plany na przyszłość? Pojawiają się kolejne Ikarusy w kolekcji?**

– Trudno powiedzieć, co przyniesie los. Na chwilę obecną mam kompletną kolekcję wszystkich podstawowych modeli, które można było spotkać na ulicach polskich miast.

Jeśli zdarzy się ciekawa okazja być może się skuszę. Jednak teraz koncentruję się na autobusie innej marki, również dość ciekawym z punktu widzenia konstrukcji, ale ten zakup będzie się już wiązał z większymi wydatkami. Na dzień dzisiejszy nie chcę zdradzać co to będzie żeby nie zapeszać.

Planuję również kolejną wyprawę na jesień 2016 r.. Tym razem chcę wybrać się do Iranu i odszukać tam jedyny wyprodukowany egzemplarz Ikarusa 293, czyli modelu dwuprzegubowego – ponoć wciąż żyje w Teheranie. A pojedziemy tam Ikarusem turystycznym, bo chyba już trochę za stary jestem na tak długą podróż modelem miejskim. Jeśli ta wyprawa się powiedzie i znajdą się śmiałkowie, którzy zechcą wyruszyć ze mną na miesiąc w nieznane, to pozostanie mi już tylko przejechać całe Stany Zjednoczone Ikarusem 280. Kto wie, może kiedyś się uda?

Z kolei moim największym, niespełnionym jak dotąd marzeniem jest zabytkowa linia autobusowa z prawdziwego zdarzenia w Trójmieście. Wszak jest już historyczna linia tramwajowa i trolejbusowa, a autobusy są w tej materii niestety zupełnie pominięte, chociaż przewożą w naszej aglomeracji najwięcej pasażerów. W wielu miastach Polski zabytkowe autobusy przewożą w sezonie turyści pasażerów, a przykładowo w Bydgoszczy Ikarusy należące do lokal-

nych pasjonatów kilka tygodni temu zasyliły nawet linie specjalne z okazji Wszystkich Świętych. Chyba jeszcze sporo pracy przede mną w kwestii przywracania dobrego imienia Ikarusów w Trójmieście, które przecież tak bardzo zasłużyły sobie na dobrą reputację poprzez lata ciężkiej pracy.

Przystanek metropolitalny

Gazeta Metropolitalnego Związku
Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej
ISSN 2083-6597

Wydawca:
Metropolitalny Związek Komunikacyjny
Zatoki Gdańskiej
Adres redakcji:
80-247 Gdańsk, ul. Sobótki 9
Tel. +48 58 342 25 00 Fax +48 58 342 24 99
e-mail: przystanek@mzkzg.org
Internet: www.mzkzg.org

Zespół redakcyjny:
Krzysztof Grzelec – red. naczelny,
Kamil Bujak, Hubert Kołodziejczyk

Współpraca:
Oligerd Wyszyński
Projekt graficzny i skład:
MKZG

Opublikowane teksty są dostępne na stronie internetowej www.mzkzg.org. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do wyboru materiałów do publikacji i dokonywania skrótów nadesłanych materiałów. Za treść i formę ogłoszeń oraz reklam redakcja nie odpowiada.

Europejski Dzień bez Samochodu

Podsumowanie

ADAM RASZPUNDA
TEKST I ZDJĘCIA

W ramach trwającego w dniach 16-22 września **Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Europejskiego Dnia bez Samochodu**, który przypadł we wtorek 22 września, Metropolitalny Związek Komunikacyjny Zatoki Gdańskiej, organizatorzy komunalni: ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni i MZK Wejherowo oraz przewoźnik kolejowy SKM w Trójmieście zorganizowali akcje promujące podróże komunikacją miejską i proekologiczne zachowania transportowe.

Jedną z atrakcji przygotowanych przez MZKZG była uruchomiona w dniu 19 września **bezpłatna historyczna linia 101**. Na trasie Gdańsk-Gdynia, obsługiwało ją 6 nowoczesnych autobusów przegubowych: 3 z ZKM w Gdańsku i 3 z PKM w Gdyni. O dużej popularności linii świadczy liczba pasażerów, którzy z niej skorzystali i zainteresowanie wśród mieszkańców naszej metropolii. Średnie napelnienie autobusu w każdym kursie wyniosło ponad 100 osób. Linia 101 posiada także stałych sympatyków, którzy już od 6 lat korzystają z niej w każdą sobotę przypadającą w trakcie Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. W ramach promocji usług tej linii hostessy częstowały pasażerów słodyczami oraz wręczały upominki przygotowane przez MZKZG.

Final gdyńskich obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu oraz Europejskiego Dnia Trolejbusowego odbył się w niedzielę 20 września. Na odwiedzających Skwer Kościuszki w Gdyni czekały liczne atrakcje i konkursy, a dla miłośników komunikacji miejskiej **uruchomiono bezpłatną linię 004 obsługiwaną przez pojazdy zabytkowe: Jelcz 043 z ZKM w Gdańsku i Ikarus 280 (kultowyikarus.pl)**.

Zwieńczeniem obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu był przypadający w dniu **22 września Europejski Dzień bez Samochodu**. Tego dnia wszyscy właściciele i współwłaściciele samochodów osobowych mogli skorzystać z bezpłatnych przejazdów autobusami, tramwajami, trolejbusami i pociągami SKM, w tym po raz pierwszy na linii PKM. Z możliwości bezpłatnej podróży komunikacją miejską organizowaną przez ZTM w Gdańsku skorzystało 1 610 osób, a komunikacją miejską organizowaną przez ZKM w Gdyni 1 745 osób, które łącznie wykonały ponad 6 700 przejazdów.

Jednym z przedsięwzięć współorganizowanych tego dnia przez ZTM w Gdańsku i Izbę Gospodarczą Komunikacji Miejskiej była ogólnopolska konferencja prasowa pt. **„Komunikacja miejska – oddechem dla miasta”**, na której poruszono problem coraz większego zanieczyszczenia powietrza w miastach oraz zaprezentowano sposoby zwiększania atrakcyjności i promowania transportu zbiorowego. Okazją do zorganizowania konferencji były rozpoczynające się Międzynarodowe Targi TRAKO. W konferencji udział wzięli pracownicy ZTM w Gdańsku, ZKM w Gdyni, MPK-Łódź, MPK w Poznaniu, ZTM w Warszawie oraz MZA z Warszawy.

